

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora

Treći izvještaj o radu Odbora za antikorupciju Skupštine Crne Gore

1. april – 31. jul 2015. godine

Britanska ambasada
Podgorica

SADRŽAJ

UVOD	3
SAŽETAK	4
1. O ODBORU	5
2. STATISTIČKI PODACI O RADU ODBORA	6
2.1. Trajanje sjednica Odbora za antikorupciju	6
2.2. Razmatranje tačaka dnevnog reda na sjednicama Odbora za antikorupciju	6
2.3. Prisustvo članova Odbora za antikorupciju na sjednicama ovog radnog tijela	7
2.4. Komentari članova Odbora za antikorupciju	7
2.5. Prisustvo pozvanih lica na sjednicama Odbora za antikorupciju	8
2.6. Komentari lica pozvanih na sjednice Odbora za antikorupciju	8
3. AKTIVNOSTI ČLANOVA ODBORA	9
3.1. Izbor članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije	9
3.2. Aktivnosti poslanika na konferencijama	9
4. REALIZACIJA PLANA RADA ODBORA ZA APRIL-JUL 2015. GODINE	10
5. KONTROLNA FUNKCIJA ODBORA	12
5.1. Kontrolna saslušanja	12
5.2. Konsultativna saslušanja	12
6. POSTUPANJA ODBORA ZA ANTIKORUPCIJU PO PREDSTAVKAMA	13
6.1. Razmotrene predstavke	13
6.2. Predstavke za koje je Odbor tražio dodatne informacije	15
6.3. Predstavke koje nisu razmatrane	16
7. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA ODBORA ZA ANTIKORUPCIJU	17
8. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	20

UVOD

Nakon višegodišnje javne kampanje MANS-a, kao i zahtjeva međunarodne zajednice i opozicionih partija, Skupština Crne Gore je 08.05.2012. godine izmijenila svoj Poslovnik i po prvi put uspostavila Odbor za antikorupciju kao jedno od stalnih radnih tijela Parlamenta. Na taj način su se stekli uslovi da se Skupština po prvi put formalno uključi u nadzor nad procesom borbe protiv korupcije, što je ključni prioritet države u procesu evropskih integracija.

Prva, konstitutivna sjednica ovog odbora, održana je u decembru 2012. godine, nakon poslednjih parlamentarnih izbora, kada je ovo radno tijelo formalno počelo svoj rad. Odbor broji 13 članova, od čega osam mjesta pripada partijama na vlasti, a samo pet predstavnicima opozicije.

MANS kontinuirano sprovodi monitoring rada ovog Odbora direktnim praćenjem njegovih sjednica dok su ostale informacije prikupljane sa portala Skupštine ili korišćenjem Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Sve prikupljene informacije su korišćene za izradu trećeg po redu izvještaja o radu Odbora za antikorupciju.

U prva četiri poglavlja ovog izvještaja date su informacije o Odboru i njegovom radu u posmatranom periodu, aktivnostima poslanika ovog Odbora kao i podaci o ispunjenosti plana rada koji je Odbor usvojio. Peto poglavlje se odnosi na kontrolne mehanizme koje je Odbor koristio u posmatranom periodu, a poslednja dva poglavlja sadrže analizu postupanja Odbora po predstavkama pravnih i fizičkih lica kao i stepen realizacije zaključaka koje je Odbor usvojio od dana osnivanja do kraja jula 2015. godine.

Na kraju izvještaja su dati konkretni zaključci i preporuke MANS-a za unapređenje rada Odbora, koje su sačinjene na osnovu informacija prikupljenih višegodišnjim praćenjem rada ovog radnog tijela Skupštine Crne Gore.

Ovaj izvještaj je sačinio MANS-ov Program za monitoring i analitiku, uz podršku Britanske ambasade u Podgorici. Mišljenja iznijeta u ovom izvještaju ne predstavljaju nužno stavove donatora koji je podržao njegovu izradu.

SAŽETAK

U periodu od 1. aprila do 31. jula 2015. godine Odbor za antikorupciju je održao ukupno **šest samostalnih sjednica**, a održane su i **dvije zajedničke sjednice** sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu. Sve sjednice Odbora su trajale ukupno preko **15 časova**, a na njima je razmotreno **12 tačaka dnevnog reda**.

Najaktivniji član Odbora za antikorupciju u posmatranom periodu je bio ujedno i njegov predsjednik, **Predrag Bulatović (DF)** koji je u posmatranom periodu uzimao učešće u raspravi ukupno 38 puta, kao i poslanik Koča Pavlović (DF) koji je uzimao učešće u raspravi 12 puta. **Najneaktivniji poslanici** Odbora su **Miće Orlandić (BK¹)** i **Mevludin Nuhodžić (DPS)** koji su se po jednom javili za riječ u posmatranom periodu.

Odbor za antikorupciju je u posmatranom periodu, u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije, **obavio proceduru izbora članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije** i predložio Skupštini listu od pet kandidata za izbor članova Savjeta, koja je potvrđena.

U posmatranom periodu Odbor za antikorupciju je organizovao **po jedno konsultativno i kontrolno saslušanje**.

Od osnivanja Odbora za antikorupciju pa do kraja jula 2015 godine, ovom tijelu je **podnijeto 18 predstavki od strane građana i civilnog društva**. Pet predstavki je rezultiralo održavanjem konsultativnog, kontrolnog saslušanja ili rasprave na temu podnijetih inicijativa, za devet predstavki Odbor je tražio relevantne informacije od nadležnih državnih institucija kako bi se dalje odredio o mogućim postupanjima u ovim slučajevima, dok četiri predstavke Odbor nije razmatrao.

U periodu **od osnivanja** do kraja jula 2015. godine, **Odbor je usvojio ukupno 24 zaključka**. Od ukupnog broja zaključaka, tri su administrativnog karaktera, devet zaključaka je dato u opštoj formi kao mišljenje ili konstatacija, dok preostalih 12 zaključaka predstavljaju konkretnu obavezu za određene institucije i državne organe. Od pomenutih 12 zaključaka, **samo su dva zaključka Odbora realizovana**, realizacija dva zaključka je u toku, dok osam zaključaka nije realizovano.

¹ Poslanik Miće Orlandić trenutno nije član nijednog poslaničkog kluba

1. O ODBORU

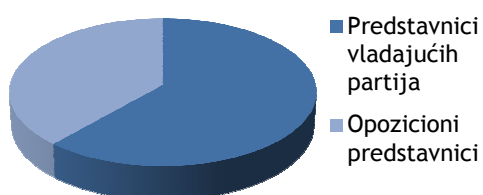
Skupština Crne Gore je, na četvrtoj sjednici prvog redovnog zasjedanja u 2012. godini², donijela Odluku o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore kojim je, između ostaloga, predviđeno formiranje novog radnog tijela Skupštine. Na taj način je i formalno osnovano posebno radno tijelo Skupštine Crne Gore koje će se baviti pitanjima iz oblasti korupcije.

Poslovnik Skupštine Crne Gore propisuje i nadležnosti novonastalog tijela. Naime, Odbor za antikorupciju je nadležan za nadgledanje i analizu rada državnih organa, institucija, organizacija i tijela u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. U nadležnosti Odbora je i razmatranje pitanja i problema u sprovođenju zakona koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, a može predlagati i njihove izmjene.

Odbor ima mogućnost da predlaže dodatne mjere za unapređenje strategija, akcionih planova i drugih dokumenata koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Jedna od najznačajnijih nadležnosti Odbora je razmatranje predstavlja i upućivanje istih nadležnim organima.

Treba napomenuti da je Odbor za antikorupciju jedini odbor u Skupštini Crne Gore koji nema bilo kakvih zakonodavnih nadležnosti. Naime, Odbor može razmatrati zakone koji se nalaze u skupštinskoj proceduri, ali jedino kao zainteresovano radno tijelo. To u praksi znači da Odbor za antikorupciju može razmatrati sve zakone iz oblasti borbe protiv korupcije, ali nakon obavljene rasprave jedino može kao zainteresovani odbor da dostavi mišljenje o zakonu matičnom odboru. Pomenuto mišljenje nema obavezujući karakter za matični odbor.

Odbor čine predsjednik i 12 članova i njime predsjedava opozicioni poslanik Od ukupnog broja članova Odbora za antikorupciju, opoziciju predstavlja pet članova, dok vladajuće partije predstavlja osam članova.

Grafik 1: Zastupljenost predstavnika vlasti i opozicije u Odboru za antikorupciju

Kada je riječ o zastupljenosti predstavnika parlamentarnih partija u Odboru za antikorupciju, najviše predstavnika ima Demokratska partija socijalista (DPS), ukupno šest. Po dva člana imaju Demokratski front (DF) i Klub samostalnih poslanika (KSP) a po jednog predstavnika u radnom tijelu imaju Socijaldemokratska partija (SDP), Pozitivna Crna Gora (PCG) i Klub poslanika Albanskih partija (FORCA, AA) HGI i LPCG.

² Odbor za antikorupciju konstituisan je 21. decembra 2012. godine.

2. STATISTIČKI PODACI O RADU ODBORA

U ovom dijelu izvještaja predstavljeni su podaci o aktivnostima poslanika na Odboru za antikorupciju, kao i van pomenutog Odbora. Osim podataka koji se odnose na angažovanje članova radnog tijela, u ovom dijelu izvještaja, nalaze se i podaci o aktivnostima drugih lica koja su na poziv Odbora učestvovali u radu na sjednicama.

2.1. Trajanje sjednica Odbora za antikorupciju

Odbor za antikorupciju je u posmatranom periodu samostalno održao ukupno šest sjednica, a održane su i dvije zajedničke sjednice sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu.

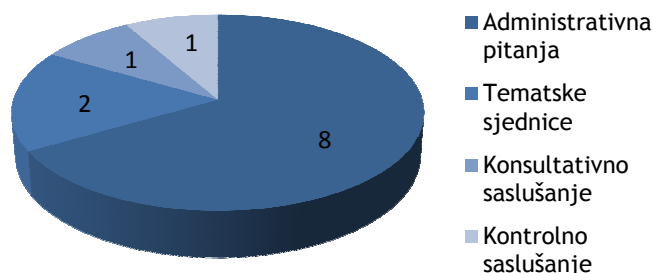
Sve sjednice Odbora su trajale ukupno 15 časova i 25 minuta.

Slika 1: Trajanje samostalnih i zajedničkih sjednica

2.2. Razmatranje tačaka dnevnog reda na sjednicama Odbora za antikorupciju

Na sjednicama Odbora za antikorupciju u posmatranom periodu razmotreno je ukupno 12 tačaka dnevnog reda. Od ukupnog broja tačaka, njih osam se odnosilo na administrativna pitanja³, dvije tačke su bile posvećene tematskim raspravama⁴, dok se po jedna tačka dnevnog reda odnosila na kontrolno⁵, odnosno konsultativno⁶ saslušanje.

Grafik 2: Tačke dnevnog reda razmotrene na sjednicama Odbora za antikorupciju

³ Izbor člana Komisije za sprovođenje izbora članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije iz reda nevladinih organizacija, Obrazovanje Komisije za sprovođenje izbora članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije, Raspisivanje javnog konkursa za izbor članova Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije, Utvrđivanje predloga liste od pet kandidata za izbor članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije, Razmatranje stepena realizacije zaključaka usvojenih na Odboru od konstituisanja do 30. sjednice, Donošenje stava Odbora o dostavljenom mišljenju TAIEX MISIJE i Tekuća pitanja i Usvajanje izvještaja sa zaključcima sa druge zajedničke sjednice.

⁴ Trenutno stanje u procesu pregovaranja Crne Gore i Evropske unije u dijelu antikorupcije i organizovanog kriminala, vezano za Poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna ljudska prava i Poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, kao i Trenutno stanje u procesu pregovaranja Crne Gore i Evropske unije u dijelu antikorupcije i organizovanog kriminala, vezano za Poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna ljudska prava i Poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, a iz nadležnosti Državnog tužilaštva i rezimiranje međusobne saradnje Državnog tužilaštva i Odbora za antikorupciju za period od izbora VDT-a.

⁵ Kontrolno saslušanje ministra održivog razvoja i turizma, Branimira Gvozdrenovića i direktora JP "Morsko dobro" Rajka Barovića, zbog nezakonite naplate naknada za korišćenje vikendica na lokalitetu Ada Bojana, koje su nelegalno sagrađene.

⁶ Konsultativno saslušanje povodom uvođenja novog krivičnog djela „nezakonito bogaćenje javnih funkcionera“ u skladu sa članom 20 Konvencije UN protiv korupcije.

2.3. Prisustvo članova Odbora za antikorupciju na sjednicama ovog radnog tijela

Svim sjednicama Odbora za antikorupciju, u posmatranom periodu, su prisustvovali predsjednik Odbora, Predrag Bulatović (DF), članovi Odbora Zoran Miljanić (KSP), Branko Čavor (DPS).

Sjednicama Odbora za antikorupciju najmanje su prisustvovali poslanici Mićo Orlandić (BK⁷), koji je bio prisutan na tri sjednice, i poslanik Nik Gjeloshaj (AA) koji je sjednicama Odbora prisustvovao u dva navrata.

Od ostalih poslanika koji nisu članovi Odbora, učešće u radu ovog radnog tijela uzeli su: Milan Knežević (DF), Slaven Radunović (DF), Vladislav Bojović (DF), Srđan Perić (PCG), Snežana Jonica (SNP), Marta Šćepanović (DPS), Veljko Zarubica (DPS), Šefkija Murić (DPS), Husnija Šabović (DPS), Žana Filipović (DPS), Mladen Bojanić (KSP) i Velizar Kaluđerović (KSP).

Poslanici koji su prisustvovali sjednicama Odbora za antikorupciju	
Ime i prezime	Prisustvo
Predrag Bulatović (DF)	8
Zoran Miljanić (KSP)	8
Branko Čavor (DPS)	8
Milorad Vuletić (DPS)	7
Nikola Gegaj (DPS)	7
Obrad Stanišić (DPS)	6
Marija Čatović (DPS)	6
Koča Pavlović (DF)	6
Mevludin Nuhodžić (DPS)	5
Darko Pajović (PCG)	4
Obrad Gojković (KSP)	4
Miće Orlandić (BK)	3
Nik Gjeloshaj (AA)	2

Tabela 1: Prisustvo poslanika na sjednicama Odbora za antikorupciju

2.4. Komentari članova Odbora za antikorupciju

Najaktivniji član Odbora za antikorupciju je predsjednik Odbora, Predrag Bulatović (DF) koji je u posmatranom periodu uzimao učešće u raspravi ukupno 38 puta.

Poslanik Koča Pavlović (DF) je poslije predsjednika Odbora najčešće uzimao učešće u raspravi, ukupno 12 puta.

U radu Odbora su najmanje učestvovali poslanici Miće Orlandić (SDP) i Mevludin Nuhodžić (DPS) su se po jednom javili za riječ u posmatranom periodu.

Komentari poslanika na sjednicama Odbora za antikorupciju	
Ime i prezime	Broj komentara
Predrag Bulatović (DF)	38
Koča Pavlović (DF)	12
Zoran Miljanić (KSP)	8
Milorad Vuletić (DPS)	7
Branko Čavor (DPS)	7
Nikola Gegaj (DPS)	6
Obrad Gojković (KSP)	6
Obrad Stanišić (DPS)	6
Marija Čatović (DPS)	5
Darko Pajović (PCG)	4
Nik Gjeloshaj (AA)	2
Miće Orlandić (BK)	1
Mevludin Nuhodžić (DPS)	1

Tabela 2: Komentari predstavnika parlamentarnih partija u Odboru za antikorupciju

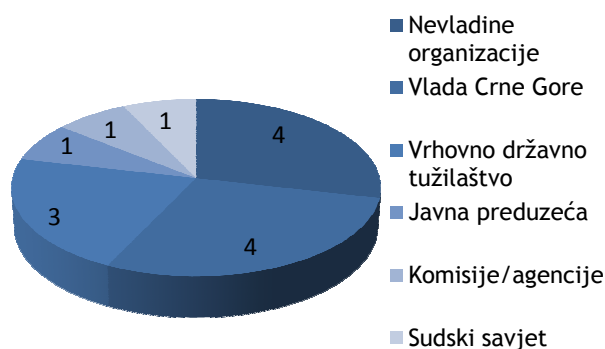
2.5. Prisustvo pozvanih lica na sjednicama Odbora za antikorupciju

U posmatranom periodu, u radu Odbora je učestvovalo ukupno 14 lica koja nisu poslanici. Među pozivanim, najviše je bilo predstavnika Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija, po četvoro, a zatim Vrhovnog državnog tužilaštva, ukupno tri osobe.

Na sjednicama je bio prisutan po jedan predstavnik Sudskog savjeta, Javnog preduzeća i Komisije za sprječavanje sukoba interesa.

⁷ Poslanik Miće Orlandić trenutno ne pripada ni jednom poslaničkom klubu u Skupštini Crne Gore

U radu sjednica Odbora za antikorupciju su, po jednom, učestvovali: potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, Duško Marković, ministar pravde, Zoran Pažin, ministar unutrašnjih poslova, Raško Konjević i ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović.

Grafik 3: Prisustvo pozvanih lica sjednicama Odbora za antikorupciju

Takođe, u radu Odbora učestvovali su i: izvršna direktorica NVO MANS, Vanja Čalović, zamjenik izvršnog direktora NVO MANS, Dejan Milovac, predstavnik NVO CGO, Boris Marić i predstavnik NVO Građanska alijansa, Zoran Vujičić. Pored ovih lica, u radu odbora učestvovali su I Vrhovni državni tužilac, Ivica Stanković, specijalna tužiteljka za organizovani kriminal, Đurđina Ivanović, Glavni državni specijalni tužilac Milivoje Katnić, direktor JP „Morsko dobro”, Rajko Barović, predsjednik Komisije za sprječavanje sukoba interesa, Slobodan Leković i predsjednik Sudskog savjeta, Mladen Vukčević.

2.6. Komentari lica pozvanih na sjednice Odbora za antikorupciju

U posmatranom periodu najviše komentara na sjednicama Odbora za antikorupciju, od pozvanih lica, imali su Duško Marković, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i Milivoje Katnić, Glavni specijalni tužilac.

U istom periodu, samo po jednom su učešće u raspravi uzeli ministar unutrašnjih poslova, Raško Konjević, ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović, predstavnik NVO CGO, Boris Marić i predstavnik NVO Građanska alijansa, Zoran Vujičić.

Komentari ostalih lica koja su prisustvovala sjednicama Odbora za antikorupciju	
Ime i prezime	Broj komentara
Duško Marković	5
Milivoje Katnić	5
Ivica Stanković	4
Zoran Pažin	3
Rajko Barović	3
Đurđina Nina Ivanović	2
Mladen Vukčević	2
Slobodan Leković	2
Vanja Čalović	2
Dejan Milovac	2
Raško Konjević	1
Branimir Gvozdenović	1
Boris Marić	1
Zoran Vujičić	1

Tabela 3: Komentari pozvanih lica na sjednicama Odbora za antikorupciju

3. AKTIVNOSTI ČLANOVA ODBORA

U posmatranom periodu članovi Odbora za antikorupciju su imali određenih aktivnosti i van sjednica radnog tijela. Naime, Skupština Crne Gore je u prethodnom periodu izabrala članove Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije. Najznačajniji dio posla je obavio Odbor za antikorupciju u cjelini ili preko svoja dva predstavnika u Komisiji za izbor članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije. Pored ovoga, predsjednik Odbora za antikorupciju učestvovao je i na dvije konferencije.

3.1. Izbor članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije

Odbor za antikorupciju Skupštine Crne Gore je u posmatranom periodu, u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije, obavio proceduru izbora članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije.

Prvi korak ka ispunjavanju pomenute obaveze Odbora bilo je pokretanje postupka izbora članova Komisije za sprovođenje izbora članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije⁸, nakon čega je ova Komisija i formirana. Komisiju su činili po jedan predstavnik poslanika iz vlasti i opozicije, po jedan predstavnik Sudskog i Tužilačkog savjeta, kao i jedan predstavnik nevladinih organizacija.

Komisija za sprovođenje izbora članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije je utvrdila listu od osam kandidata⁹, koji ispunjavaju uslove predviđene Zakonom o sprječavanju korupcije¹⁰. Komisija je nakon razgovora sa kandidatima i obavljene predviđene procedure sačinila listu od pet kandidata za izbor članova Savjeta, koju je dostavila Odboru za antikorupciju, radi usvajanja i predlaganja Skupštini Crne Gore - što je Odbor i učinio na 38. sjednici¹¹.

3.2 . Aktivnosti poslanika na konferencijama

Predsjednik Odbora za antikorupciju je prisustvovao Međunarodnoj konferenciji pod nazivom „Transparentnost i odgovornost za delotvoran nadzor: uloga parlamenta”, koja je održana u Beogradu¹². Međunarodnu konferenciju su organizovali nacionalni ogranak Globalne organizacije parlamentaraca protiv korupcije u Srbiji i Narodna skupština Republike Srbije. Predsjednik Odbora, Predrag Bulatović, učestvovao je na panelu koji se odnosio na implementaciju mehanizama za borbu protiv korupcije.

Predsjednik Odbora za antikorupciju je učestvovao, kao panelista, i na konferenciji „Poglavlje 23 - gdje smo sa reformama i kako obezbijediti napredak“¹³. Konferenciju je organizovao Centar za razvoj nevladinih organizacija iz Crne Gore.

⁸ Odbor za antikorupciju je, na 34. sjednici, jednoglasno donio Odluku o pokretanju postupka izbora članova Komisije za sprovođenje izbora članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije.

⁹ Među kandidatima koji ispunjavaju zakonske uslove našli su se: Vanja Čalović, Ivo Đoković, Zlatko Vujović, Ristan Stijepović, Radule Žurić, Šefko Crnovršanin, Goranka Vučinić i Bojan Obrenović.

¹⁰ Na javni poziv su se javili: Vanja Čalović, Ivo Đoković, Zlatko Vujović, Ristan Stijepović, Radule Žurić, Šefko Crnovršanin, Goranka Vučinić, Bojan Obrenović, Marina Jovičević i Luigj Juncaj.

¹¹ Skupština Crne Gore je na sjednici održanoj 26. juna 2015. godine, u okviru tačke izbor i imenovanja, usvojila predloženu listu od pet kandidata za izbor članova Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije.

¹² Konferencija je održana 21. i 22. maja 2015. godine.

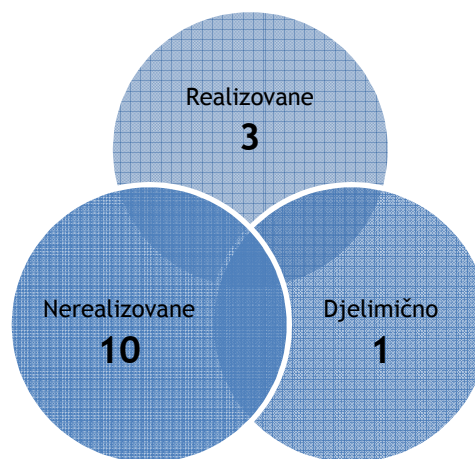
¹³ Konferencija je održana 09. juna 2015. godine.

4. REALIZACIJA PLANA RADA ODBORA ZA APRIL-JUL 2015. GODINE

Odbor za antikorupciju je svojim Planom rada za 2015. godinu predvidio ukupno 30 mjera koje treba realizovati do kraja godine.

Od ukupnog broja mjera, za realizaciju njih 11 nije određeno precizno vrijeme - već je planirano da se one realizuju kontinuirano, po potrebi ili u toku 2015. godine.

Na ovaj izvještajni period se odnose mjere čija je realizacija bila planirana za drugi kvartal i prvi dio trećeg kvartala. U posmatranom periodu Odbor je trebao realizovati ukupno 14 mjera.

Slika 2: Pregled realizacije mjera iz Plana rada Odbora period april – jul 2015. godine

Jedna od mjera je predviđala razmatranje potrebe izmjena i dopuna Krivičnog zakonika u dijelu normiranja neosnovanog bogaćenja javnih funkcionera kao krivičnog djela u skladu sa članom 20 Konvencije Ujedinjenih Nacija protiv korupcije. Pomenuta mjera je realizovana u planiranom roku, ali tek nakon što je NVO MANS podnijela Odboru predstavku na ovu temu. Postupajući po predstavi, Odbor za antikorupciju je održao zajedničku sjednicu sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu, na kojoj je održano konsultativno saslušanje nakon čega su usvojeni adekvatni zaključci.

Aktivnost koja se odnosi na postupak izbora članova Savjeta Agencije za antikorupciju realizovana je u predviđenom roku kao i aktivnost posvećena praćenju procesa pregovaranja Crne Gore i EU vezano za poglavlje 23 i 24, u dijelu antikorupcije i organizovanog kriminala.

Odbor je djelimično realizovao mjeru koja se odnosi na uređenje prostora i izgradnju objekata¹⁴, kroz organizovanje kontrolnog saslušanja ministra održivog razvoja i turizma i direktora JP “Morsko dobro”¹⁵.

Odbor za antikorupciju je u maju 2015. godine razmotrio mišljenje dobijeno od TAIEX misije, koje se odnosilo na uspostavljanje procedura za postupanje po predstavkama građana. Iako je ova aktivnost bila planirana za prvi kvartal 2015. godine, u njenu realizaciju se krenulo tek u drugom kvartalu 2015. godine a Odbor, ni na početku trećeg kvartala, nije definisao navedene procedure.

Za drugi kvartal 2015. godine predviđene su bile izmjene i dopune Zakona o bankama, ali ova aktivnost nije realizovana do zaključenja ovog izvještaja. Ni analiza institucionalnog okvira državnih organa i tijela koja se bave borbom protiv korupcije i

¹⁴ Aktivnost broj 16 u Planu rada Odbora za antikorupciju u 2015. godini: Rizici-korupcija u uređenju prostora i izgradnji objekata

¹⁵ Odbor za antikorupciju je na 38. sjednici organizovao kontrolno saslušanje ministra održivog razvoja i turizma, Branimira Gvozdovića i direktora JP “Morsko dobro” Rajka Barovića, zbog nezakonite naplate naknada za korišćenje vikendica na lokalitetu Ada Bojana, koje su nelegalno sagrađene. Više informacija o saslušanju dostupno u poglavlju 5.1. ovog Izvještaja

organizovanog kriminala nije obavljena u drugom kvartalu, a ni u prvom dijelu trećeg kvartala.

Kontrolno saslušanje shodno Poslovniku Skupštine Crne Gore, na predlog trećine članove Odbora¹⁶ iz reda opozicije nije realizovano u izvještajnom periodu. Po planu rada Odbora ova mjera je trebala biti realizovana do 31. jula 2015. godine.

U prvom dijelu trećeg kvartala u 2015. godini nije realizovano šest aktivnosti, za čiju implementaciju ostaje samo septembar 2015. godine, uzimajući u obzir da je u avgustu ljetnja pauza u radu Skupštine. Tako, Odbor do zaključenja izvještaja nije sproveo analizu sistema umrežavanja podataka i ocjenu uspješnosti u prevenciji i dokazivanju korupcije, kao ni analizu i ocjenu uspješnosti finansijskih istraga kao metoda otkrivanja i dokazivanja izvršenja krivičnih djela iz oblasti korupcije. Takođe, Odbor nije ocjenjivao rezultate u sprovođenju instituta zaplijene imovine u slučajevima korupcije.

Sledeće dvije nerealizovane mjere, planirane za treći kvartal, se odnose na razmatranje izvještaja nadležnih institucija u dijelu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za 2015. godinu¹⁷, kao i na razmatranje izvještaja Državne revizorske institucije posebno u oblastima osjetljivim za korupciju.

Na kraju, Odbor do zaključenja ovog izvještaja nije preduzimao nikave aktivnosti u cilju praćenja i analiziranja sprovođenja Akcionog plana za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou (2013-2014), kao i praćenje procesa donošenja i primjene Etičkih kodeksa lokalnih službenika i namještenika i planova integriteta.

¹⁶ U članu 75, stavu 1 poslovnika Skupštine Crne Gore, predviđena je mogućnost da jednom u toku redovnog zasijedanja Skupštine, odbor donosi odluku o kontrolnom saslušanju, na zahtjev jedne trećine članova odbora, sa jednom temom dnevnog reda.

¹⁷ Razmatranja izvještaja u dijelu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za 2015. godinu (VDT, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije, Agencija za nacionalnu bezbjednost i dr.) i Izvještaja Sudskog savjeta, u dijelu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za 2015. godinu;

5. KONTROLNA FUNKCIJA ODBORA

U posmatranom periodu Odbor za antikorupciju je organizovao po jedno kontrolno i konsultativno saslušanje.

5.1. Kontrolna saslušanja

Na 36. sjednici Odbora za antikorupciju održano je kontrolno saslušanje ministra održivog razvoja i turizma, Branimira Gvozdrenovića i direktora JP „Morsko dobro“ Rajka Barovića, zbog nezakonite naplate naknada za korišćenje vikendica na lokalitetu Ada Bojana, koje su nelegalno sagrađene.

Sjednici su pored članova radnog tijela prisustvovali i u raspravi učestvovali: ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdrenović, direktor JP „Morsko dobro“ Rajko Barović i predstavnik NVO MANS Dejan Milovac. Članovi Odbora nakon obavljene rasprave nisu usvajali zaključke, već će se obavezati da će to uraditi na nekoj od narednih sjednica.

5.2. Konsultativna saslušanja

Odbor za antikorupciju je u maju 2015. godine održao zajedničku sjednicu sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu¹⁸. Na zajedničkoj sjednici obavljeno je konsultativno saslušanje povodom uvođenja novog krivičnog djela „Nezakonito bogaćenje javnih funkcionera“ u skladu sa članom 20 Konvencije UN protiv korupcije.

Sjednici su, pored članova dva odbora, prisustvovali i učešće u raspravi uzeli: Zoran Pažin, ministar pravde, Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova, Ivica Stanković, vrhovni državni tužilac, Đurđina Ivanović, specijalni tužilac, Mladen Vukčević, predsjednik Sudskog savjeta, Slobodan Leković, predsjednik Komisije za sprječavanje sukoba interesa, Vanja Čalović, izvršna direktorica NVO MANS, Boris Marić, predstavnik NVO Centar za građansko obrazovanje i Zoran Vujičić, predstavnik NVO Građanska alijansa.

Ocjene i stavovi sa ovog saslušanja su usvojeni na zajedničkoj sjednici dva odbora održanoj 23. jula 2015. godine.

¹⁸ Više informacija o konsultativnom saslušanju dostupno u poglavlju 6.1. ovog Izvještaja

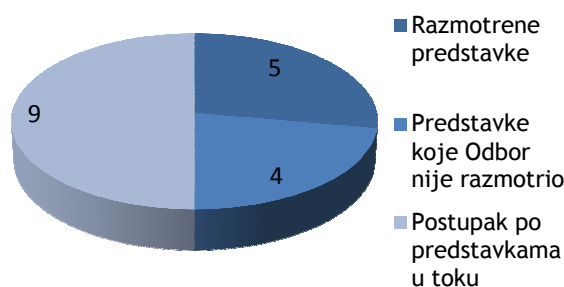
6. POSTUPANJA ODBORA ZA ANTIKORUPCIJU PO PREDSTAVKAMA

Odbor za antikorupciju ima nadležnost da razmatra predstavke i žalbe pravnih i fizičkih lica. Od osnivanja Odbora za antikorupciju pa do kraja jula 2015 godine, Odboru je podnijeto 18 predstavki od strane građana i civilnog društva¹⁹. Polovinu navedenih predstavki su podnijele nevladine organizacije i strukovna udruženja dok su ostale podnijete od strane fizičkih lica, uključujući i predstavnike radnika privatizovanih preduzeća.

Pet predstavki je rezultiralo održavanjem konsultativnog ili kontrolnog saslušanja ili rasprave na temu podnijetih inicijativa.

Za devet predstavki Odbor je tražio relevantne informacije od nadležnih državnih institucija kako bi se dalje odredio o mogućim postupanjima u ovim slučajevima.

Na kraju, četiri predstavke Odbor uopšte nije razmatrao.

Grafik 4: Razmatranje predavki na Odboru za antikorupciju

Od pomenutih predstavki jedna nije razmotrena jer nije bilo kvoruma, a ista kasnije nije stavljena na dnevni red neke od sledećih sjednica Odbora.

6.1. Razmotrene predstavke

U pet slučajeva Odbor za antikorupciju je održao konsultativno, kontrolno saslušanje ili raspravu po podnijetim predstavkama. U dva slučaja Odbor je organizovao saslušanja u roku od dva mjeseca a u većini slučajeva predstavke su na saslušanja čekale po gotovo pola godine ili čak više od godinu dana.

Više od osamnaest mjeseci nakon osnivanja, krajem juna 2014. godine, Odbor za antikorupciju je organizovao prvo kontrolno saslušanje po prvoj predstavi dostavljenoj ovom Odboru, u februaru 2013. godine, od strane Udruženja kompozitora Crne Gore. Prije organizovanja kontrolnog saslušanja, Odbor je posvetio dvije sjednice ovoj predstavi kako bi se članovi Odbora upoznali sa predstavkom i kako bi Odbor tražio detaljnije informacije o slučaju od strane nadležnih državnih organa. Na kontrolno saslušanje su pozvani ministar ekonomije, Vladimir Kavarić i direktor Zavoda za intelektualnu svojinu, Novak Adžić. Sjednici su, osim članova Odbora i pozvanih funkcionera, prisustvovali i predstavnici Udruženja kompozitora. Nakon obavljene rasprave, Odbor je donio šest zaključaka²⁰.

Polu godine kasnije, 23. decembra 2013. godine, Odbor je razmatrao predstavku koju je MANS podnio 25. marta 2013. godine, a koja se odnosila na predlog za izmjenu dnevnog reda planirane sjednice, na kojoj je trebalo da se razgovara o oblicima

¹⁹ Informacije o svim predstavkama dostupne u Aneksu I Izvještaja koji je dostupan na sledećem linku: www.mans.co.me/wp-content/uploads/ap/AneksiITrecegizvjestajaOdborZaAntikorupciju.pdf

²⁰ Više informacija o realizaciji zaključaka dostupne u poglavlju 7 ovog Izvještaja

saradnje između Odbora i Nacionalne komisije za praćenje sprovođenja Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. MANS je tada predložio da se planirana sjednica odloži kako bi se organizovala posebna sjednica kojoj bi prisustvovali svi članovi Nacionalne komisije, a ne samo njen predsjednik kako je inicijalno planirano - imajući u vidu da se radi o raznorodnom tijelu u čijem radu učestvuju predstavnici sve tri grane vlasti i NVO sektora.

Prema predlogu MANS-a na posebnoj sjednici trebalo je utvrditi modalitete saradnje Nacionalne komisije i Odbora, načine nadzora Odbora nad sprovođenjem antikorupcijskih reformi i načine uključivanja Odbora u izradu Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i rad Nacionalne komisije, uključujući i članstvo predsjednika Odbora za antikorupciju u Nacionalnoj komisiji. Odbor je ovu predstavku prihvatio i sjednicu zakazao za 23.decembar 2013. godine. Ovoj sjednici nisu prisustvovali svi članovi Nacionalne komisije već samo njen predsjednik, Duško Marković i zamjenik člana Nacionalne komisije ispred MANS-a, Vuk Maraš. Tema ove sjednice je bio šesti izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2013.-2014. o sprovođenju Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala 2010.-2014. godine i obaveze Crne Gore u pregovorima sa EU u poglavlju 23 i 24. Ova sjednica rezultirala je sa pet zaključaka koje je usvojio Odbor²¹.

Krajem juna 2013. godine, MANS je uputio Odboru predstavku kojom je inicirano konsultativno saslušanje u cilju obezbjeđivanja nezavisnosti Vijeća i područnih organa za prekršaje kroz promjenu zakonskog okvira u dijelu koji se tiče imenovanja i razrješenja sudija za prekršaje. Skoro šest mjeseci kasnije, u decembru 2013. godine, Odbor za antikorupciju je održao zajedničku sjednicu sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu na kojoj je obavljeno konsultativno saslušanje povodom predmeta inicijative. Sjednici Odbora su, po pozivu, prisustvovali Branka Lakočević, pomoćnica ministra pravde, Zoran Živković, predsjednik Vijeća za prekršaje Crne Gore i Veselin Radulović, pravni zastupnik MANS-a. Nakon rasprave, krajem decembra 2013. godine je usvojena Odluka o obrazovanju pododbora koji će raditi na tekstu izmjena Zakona o prekršajima. Pododbor je trebao imati sedam članova²² i imao je obavezu da do marta 2014. godine pripremi stručno viđenje stanja u ovoj oblasti, nakon čega je predviđeno održavanje sjednice Odbora koji bi se upoznali sa materijalom. Ipak, Pododbor još uvijek nije ispunio ovu obavezu, iako je od isteka roka prošlo skoro 18 mjeseci.

MANS je 24.oktobra 2013. godine podnio predstavku Odboru za antikorupciju, kojom je tražio od Odbora da organizuje konsultativno saslušanje ministra finansija, direktora Poreske uprave, direktora Uprave za nekretnine i članova Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. Konsultativno saslušanje zatraženo je zbog činjenice da su uklonjeni matični brojevi sa internet stranice Centralnog registra privrednih subjekata i Uprave za nekretnine, čime su NVO sektor i mediji onemogućeni da efikasno istražuju slučajeve korupcije i organizovanog kriminala. Odbor je po ovoj inicijativi otpočeo sjednicu decembra 2013. godine, a njen nastavak je uslijedio krajem januara 2014. godine. Sjednici su po pozivu

²¹ Više informacija o realizaciji zaključaka dostupne u poglavlju 7 ovog Izvještaja

²² Kopr predsjedavajući Pododborom su Draginja Vuksanović (SDP) i Vladislav Bojović (DF) dok su članovi pododbora Milorad Vuletić (DPS), Branko Čavor (DPS), Azra Jasavić (PCG), Genci Nimanbegu (klub manjinskih partija) i predstavnik SNP-a koji nije imenovan.

prisustvovali ministar finansija, Radoje Žugić, direktor Poreske uprave, Milan Lakićević, direktor Uprave za nekretnine, Dragan Kovačević, predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Šefko Crnovršanin i zamjenik izvršnog direktora MANS-a, Dejan Milovac. Vežano za ovu tematiku, Odbor je usvojio šest zaključaka. Ipak, još uvijek nije bilo konkretnih koraka ka ispunjavanju ovih zaključaka, niti je uspostavljena radna grupa koja bi se bavila ovom problematikom, što pokazuje da Skupština očigledno još uvijek ne pridaje dovoljno značaja nalazima svog radnog tijela nadležnog za pitanja borbe protiv korupcije²³.

Odbor je u maju 2015. godine, razmatrao predstavku NVO MANS kojom se inicira zakazivanje konsultativnog saslušanja povodom uvođenja novog krivičnog djela "nezakonito bogaćenje javnih funkcionera" u skladu sa Konvencijom UN. Pomenutoj sjednici je prisustvovao i predstavnik podnosioca predstavke. Nakon objavljene rasprave članovi Odbora su odlučili da zajedno sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu organizuju zajedničku sjednicu posvećenu konsultativnom saslušanju na temu koja je predviđena predstavkom MANS-a, a ujedno i Planom rada Odbora za 2015. godinu. Odbor za antikorupciju je 15. maja 2015. godine održao zajedničku sjednicu sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu, na kojoj je obavljeno konsultativno saslušanje povodom uvođenja novog krivičnog djela „Nezakonito bogaćenje javnih funkcionera" u skladu sa članom 20 Konvencije UN protiv korupcije. Ocjene i stavovi sa ovog saslušanja su usvojeni na zajedničkoj sjednici dva odbora održanoj krajem jula 2015. godine. Njima odbori nalažu Ministarstvu pravde da do kraja septembra 2015. godine predloži i dostavi odborima model za koji smatra da će obezbijediti najefikasnije suzbijanje i sankcionisanje nezakonitog bogaćenja javnih funkcionera, kao i da Ministarstvo u ovom procesu uspostavi saradnju sa NVO sektorom koji se bavi ovom tematikom.

6.2. Predstavke za koje je Odbor tražio dodatne informacije

Za devet predstavki Odbor je, na sjednici koja je održana 6. oktobra 2014. godine, tražio relevantne informacije od nadležnih državnih institucija kako bi se dalje odredio o mogućim postupanjima u ovim slučajevima. Neke od ovih predstavki su odboru čak podnijete i sredinom 2013. godine.

Odbor za antikorupciju je na ovoj, 21. sjednici razmotrio inicijativu MANS-a, koja se odnosi na nepostupanje tužilaštva po krivičnoj prijavi koju je MANS, zajedno sa preko 600 građana, podnio za 29 privatizovanih preduzeća. Tom prilikom Odbor je odlučio da zatraži od Veselina Vučkovića, tadašnjeg vršioca dužnosti Vrhovnog državnog tužioca i Slavka Stojanovića, direktora Uprave policije da u roku od 10 dana dostave relevantne informacije.

Razmatrajući predstavku radnika „Montavar-Metalca“ iz Nikšića, koji su u tom trenutku štrajkovali zbog otuđenja imovine u ovoj kompaniji nakon privatizacije, Odbor je odlučio da zatraži od potpredsjednika Vlade Crne Gore za ekonomsku politiku i finansijski system, ministra ekonomije, predsjednika Komisije za kontrolu državne pomoći, v.d. Vrhovnog državnog tužioca i direktora Uprave policije da u roku od 15 dana dostave informacije.

²³ Više informacija o realizaciji zaključaka dostupne u poglavlju 7 ovog Izvještaja

Odbor je na 21. sjednici razmotrio i predstavku NVO “Centar za razvoj Durmitora”. Odbor je odlučio da zatraži informaciju od Ministarstva održivog razvoja i turizma, Agencije za zaštitu životne sredine, Uprave za inspekcijske poslove i Vrhovnog državnog tužioca. Nakon dobijenih informacije Odbor će donijeti odluku o daljem postupanju.

Na ovoj sjednici su razmatrane i pojedinačne predstavke građana: Ljubomira Martinovića, Milutina Bozovića, advokata Darka Hajdukovića²⁴, Dragana Bige, Vojislava Cvijovića i odbornika DF u Opštini Budva. Odbor je zatražio informaciju od Vrhovnog državnog tužioca, Ministarstvo pravde i Ministarstva unutrašnjih poslova, kako bi donio odluku o daljem postupanju.

Nije poznato da li su nadležne državne institucije dostavile sve potrebne informacije Odboru, ali gotovo deset mjeseci kasnije Odbor nije zakazao nijednu sjednicu na kojoj bi se dalje odredio prema navedenim predstavkama. Ovo znači da pojedine predstavke, kao predstavka Ljubomira Martinovića, sad već čekaju i više od dvije godine da nešto konkretno po njima bude urađeno.

6.3. Predstavke koje nisu razmatrane

Odbor za antikorupciju je, 20. maja 2014. godine, na petnaestoj sjednici trebao, na osnovu inicijative MANS-a, da donose odluku o kontrolnom saslušanju tadašnjeg v.d. Vrhovnog državnog tužioca, Veselina Vučkovića i direktora Uprave policije, Slavka Stojanovića, u vezi sa aktivnostima koje te dvije institucije preduzimaju u cilju otkrivanja i sprječavanja organizovane kupovine ličnih karata crnogorskih građana. Odbor nije donio pomenutu odluku zbog nedostatka kvoruma. Naime, pomenutoj sjednici su prisustvovali Predrag Bulatović (DF), Andrija Mandić (DF), Koča Pavlović (DF) i Mladen Bojanić, dok se predstavnici partija na vlasti nisu pojavili na uredno zakazanoj sjednici. Ova inicijativa nije stavljena na dnevni red neke od sledećih sjednica.

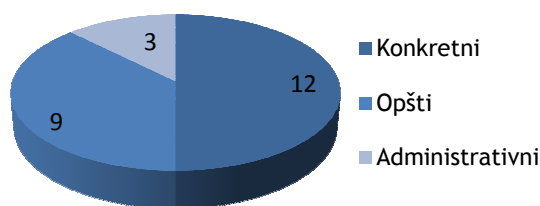
U oktobru 2014. godine Odboru za antikorupciju su podnijete dvije predstavke koje ovaj odbor još uvijek nije razmatrao. Prvu predstavku je podnijela nevladina organizacija “Stečajci Crne Gore” kojom iniciraju izmjene Zakona o stečajnom postupku, kako bi se profesionalizovala uloga stečajnih upravnika i smanjili troškovi njihovog angažovanja. Drugu inicijativu su podnijeli radnici nekadašnje kompanije “Radoje Dakić” koji se godinama susreću sa problemima u izvršenju pravosnažnih sudskih presuda.

Jedna od predstavki, koja još uvijek nije razmatrana, je podnijeta u julu 2015, od strane radnika nekadašnje fabrike “Košuta”, za koju Odbor objektivno nije imao vremena da razmatra uzimajući u obzir da je predstavka podnijeta nedjelju dana prije početka ljetnje pauze u radu Skupštine Crne Gore i da je Odbor u toj nedjelji već imao zakazanu sjednicu sa drugom tematikom.

²⁴ Pomenuto lice se pojavljuje kao punomoćnik oštećenih Vujačić Steva i Branke.

7. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA ODBORA ZA ANTIKORUPCIJU

Od 24 zaključka²⁵, koje je Odbor za antikorupciju usvojio od osnivanja do 31. jula 2015. godine, njih 12 predstavlja konkretne zaključke kojima se predviđaju obavezna postupanja određenih institucija i državnih organa. Od preostalih zaključaka, tri su administrativnog karaktera, a devet zaključaka je dato u opštoj formi, tj. u formi konstatacija, koje ne predstavljaju konkretnu obavezu za institucije.

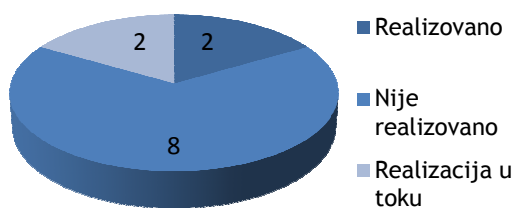

Grafik 5: Vrste zaključaka usvojenih na sjednicama Odbora za antikorupciju

MANS je u prethodnom periodu uradio analizu stepena realizacije 12 konkretnih zaključaka Odbora za antikorupciju. Od nadležnih institucija i organa MANS je tražio informacije o postupanju po zaključcima koje je Odbor usvojio.

MANS je uputio ukupno 33 zahtjeva prema 13²⁶ institucija i nadležnih državnih organa koje je Odbor za antikorupciju u svojim zaključcima prepoznao kao nadležne za njihovu realizaciju. Većina nadležnih institucija i državnih organa su dostavili informacije po podnijetim zahtjevima.

Od ukupnog broja zahtjeva, podnijetih nadležnim institucijama i državnim organima, na šest zahtjeva nije dobijen odgovor. U najvećem broju slučajeva, odgovor na podnijete zahtjeve nije dostavilo Ministarstvo ekonomije i to u četiri slučaja²⁷, tj. ni na jedan zahtjev koji mu je upućen, dok Zaštitnik imovinsko pravnih interesa nije odgovorio na dva zahtjeva o realizaciji zaključaka u njegovoj nadležnosti.

Grafik 6: Stepen realizacije zaključaka

Na osnovu analize dobijenih informacija od strane institucija i nadležnih državnih organa koji su prema zaključcima Odbora bili obavezni da postupaju po njima, možemo reći da su samo dva zaključka Odbora realizovana, realizacija dva zaključka je u toku, dok osam zaključaka nije realizovano.

Odbor za antikorupciju je u februaru 2013. godine, obavio kontrolno saslušanje Vrhovne državne tužiteljke i direktora Uprave za sprječavanje pranja novca i

²⁵ Cjelokupan tekst svih zaključaka dostupan u Aneksu II Izvještaja koji je dostupan na sledećem linku:

<http://www.mans.co.me/wp-content/uploads/ap/AneksiITrecegizvjestajaOdborZaAntikorupciju.pdf>

²⁶ Među nadležnim institucijama i državnim organima našli su se: Vrhovni državni tužilac, Vlada Crne Gore, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo ekonomije, Kabinet potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem, Uprava policije, Uprava za javne nabavke, Poreska uprava, Državna revizorska institucija i Zaštitnik imovinsko pravnih odnosa.

²⁷ Zahtjevi su podnijeti u martu 2015. godine.

finansiranja terorizma, u vezi sa aferom „Telekom“. Nakon obavljene rasprave usvojen je jedan konkretan zaključak kojim je Odbor obavezao Vrhovno državno tužilaštvo da uputi urgenciju Ambasadi Sjedinjenih Američkih Država da nadležni pravosudni organi SAD što prije odgovore na zamolnicu za pružanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, odnosno da dostave dokumentaciju koja se tiče pomenute afere.

Vrhovni državni tužilac u odgovoru na MANS-ov zahtjev navodi da je urgencija upućena Ambasadi SAD-a, ali da bi se njenim objavljivanjem ugrozili interesi izviđača koji je u toku. U isto vrijeme Odbor za antikorupciju nije dobio nikakvu povratnu informaciju da je ova obaveza ispunjena²⁸.

Odbor za antikorupciju je u decembru 2013. godine razmatrao šesti izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2013-2014 o sprovođenju Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala 2010-2014. godine i obaveze Crne Gore u pregovorima sa EU u poglavljima 23 i 24. Nakon obavljene rasprave članovi Odbora za antikorupciju su usvojili pet opštih zaključaka koji predstavljaju ocjene i konstatacije ovog radnog tijela. Povodom pomenutih zaključaka Odbor se nije obraćao nadležnim državnim organima, već ih se Odbor u značajnom dijelu pridržavao tokom daljeg rada ovog radnog tijela²⁹.

Na sjednici Odbora održanoj takođe u decembru 2013. godine, razmatrana je predstava koju je podnijela NVO MANS, a kojom se inicira konsultativno saslušanje ministra finansija, direktora Poreske uprave, direktora Uprave za nekretnine i članova Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama povodom uklanjanja matičnih brojeva sa internet stranice Centralnog registra privrednih subjekata i Uprave za nekretnine. Nakon obavljene rasprave članovi Odbora za antikorupciju su usvojili šest zaključaka od čega je samo jedan konkretan, jedan je administrativnog, a četiri su opšteg karaktera.

Konkretnim zaključkom je Kolegijum predsjednika Skupštine Crne Gore obavezan da razmotri pitanje koje je aktuelizovano predstvom i donese odluku o formiranju radne grupe³⁰ koja bi imala za predmet usklađivanje relevantnih propisa koji se tiču ove problematike. Na osnovu informacija dobijenih neposrednim monitoringom aktivnosti Skupštine Crne Gore od strane predstavnika MANS-a, konstatovano je da Kolegijum predsjednika Skupštine Crne Gore nije realizovao obavezu predviđenu zaključkom.

Nakon obavljenog kontrolnog saslušanja ministra ekonomije i direktora Zavoda za intelektualnu svojinu, koje je predstvom iniciralo Udruženje kompozitora Crne

²⁸ Informacije su dobijene prilikom MANSovog monitoring rada Odbora za antikorupciju.

²⁹ Utvrđeno na osnovu podataka prikupljenih neposrednim monitoringom predstavnika MANS-a u Skupštini Crne Gore Neke od sjednica koje se mogu smatrati kao dio realizacije ovih zaključaka: Konsultativno saslušanje na temu “Rizici-korupcija u javnim nabavkama”; Odbor razmatrao nacrt zakona o sprecavanju korupcije i nacrt zakona o sprecavanju sukoba interesa; Ostvarivanje realizacije AP 2013-2014 o sprovođenju Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala; Ostvarivanje akcionih planova za Poglavlje 23-Pravosuđe i temeljna prava i Poglavlje 24-Pravda, sloboda i bezbjednost u svijetlu Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. godinu; Razmatranje Izvještaja Agencije za nacionalnu bezbjednost u dijelu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala; Razmatranje Izvještaja Ministarstva unutrašnjih poslova u dijelu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za 2013. godinu i tokom 2014.godine; Konsultativno saslušanje povodom uvođenja novog krivičnog djela „nezakonito bogaćenje javnih funkcionera” u skladu sa članom 20 Konvencije UN protiv korupcije; Trenutno stanje u procesu pregovaranja Crne Gore i Evropske unije u dijelu antikorupcije i organizovanog kriminala, itd.

³⁰ Radna grupa bi trebalo da bude sastavljena od predstavnika svih poslaničkih klubova, a neophodno je obezbijediti kroz to i zastupljenost predstavnika Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu i Odbora za antikorupciju, sa kopredsjedavajućim iz vlasti i opozicije

Gore, a vezano za moguće neregularnosti u radu NVO Organizacija za zaštitu prava autora muzike Crne Gore (PAM), Odbor je usvojio šest zaključaka. Pet od šest usvojenih zaključaka predstavljaju konkretne obaveze za nadležne institucije, dok je jedan zaključak administrativnog karaktera.

Poreska uprava, u odgovoru dostavljenom MANS-u, navodi da je vršena provjera finansijskih podataka NVO Organizacija za zaštitu prava autora muzike Crne Gore, ali su prikupljene informacije proglašene poreskom tajnom. Na ovaj način je Poreska uprava realizovala zaključak Odbora.

Vrhovno državno tužilaštvo, kojem je Odbor dostavio cjelokupnu dokumentaciju predstavke, je takođe postupilo po zaključku Odbora na način što je predmet prosljeđen nadležnom Osnovnom tužilaštvu na dalje postupanje. Trenutno je u toku izviđaj, tako da možemo reći da je i realizacija zaključka u toku.

Tri zaključka, za čiju realizaciju su bili zaduženi Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Državna revizorska institucije, nisu realizovana. Ministarstvo ekonomije je zaduženo da se izjasni u vezi nedorečenosti i nejasnoća koje je Odbor prepoznao u Implementaciji Zakona o autorskim pravima i srodnim pravima. Ovo Ministarstvo, kao i Ministarstvo unutrašnjih poslova, je trebalo i da razmotri da li su potrebne izmjene pomenutog Zakona. Ministarstvo ekonomije je odgovorilo da ne posjeduje tražene informacije, dok je Ministarstvo unutrašnjih poslova odbacilo zahtjeve zbog nenadležnosti. Državna revizorska institucija, od koje je traženo da sagleda mogućnost revizije PAM-a, je u odgovoru na zahtjev MANS-a navela da nije vršena revizija NVO Organizacija za zaštitu prava autora muzike Crne Gore.

Na sjednici Odbora održanoj u oktobru 2014. godine, obavljeno je kontrolno saslušanje ministara ekonomije i finansija, kao i direktora Uprave za javne nabavke, na temu: „Višemilionski ugovori za pravne i konsultantske usluge plaćene od strane EPCG”. Po obavljenom kontrolnom saslušanju usvojena su četiri zaključka od čega je jedan administrativnog karaktera, dok je preostalim zaključcima Odbor za antikorupciju delegirao određene obaveze nadležnim institucijama i državnim organima.

Jedino je Vrhovni državni tužilac, kojem je dostavljen kompletan materijal po ovom slučaju, postupao po zaključku Odbora, navodeći da je predmet prosljeđen nadležnom Osnovnom državnim tužilaštvu i da je u toku izviđaj. Iz navedenoga proizilazi da je realizacija konkretnog zaključka u toku.

Odbor je tražio od Uprave za javne nabavke, da se izjasni da li su ugovori o konsultantskim i drugim uslugama u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Takođe, od Uprave su, kao i od Savjeta za privatizaciju i Vlade, tražena mišljenja povodom različitih stavova koji su saopšteni u materijalima dostavljenim Odboru. Uprava za javne nabavke i Savjet za privatizaciju su naveli da ne posjeduju tražene podatke. MANS je informacije o realizaciji zaključka Odbora tražio od Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore koje je zahtjev prosljedilo Ministarstvu ekonomije kao nadležnom. Istim povodom se MANS obratio i Ministarstvu ekonomije ali odgovor još nije dostavljen. Zbog svega navedenog smatra se da nisu realizovani zaključci za čije sprovođenje su nadležne pomenute institucije.

Odbor je u februaru 2015. godine održao kontrolno saslušanje Vrhovnog državnog tužioca, ministra unutrašnjih poslova i direktora Uprave za javne nabavke, na temu: „Izgradnja zgrade Centra bezbjednosti u Podgorici - Uprava policije “. Nakon obavljene rasprave članovi Odbora su usvojili dva konkretna zaključka, kojim se od Vrhovnog državnog tužilaštva traži prikupljanje, odnosno od Ministarstva Unutrašnjih poslova i Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore dostavljanje, cjelokupne dokumentacije vezane za ovaj slučaj.

MANS se pomenutim institucijama obratio zahtjevom kako bi dobio informacije o realizaciji zaključaka Odbora. Vrhovno državno tužilaštvo i Ministarstvo unutrašnjih poslova su naveli da posjeduju tražene informacije ali će ih naknadno dostaviti, dok Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa nije odgovorio na upućene zahtjeve. Prema informacijama sa sjednica Odbora za antikorupciju, ovom radnom tijelu su dostavljeni određeni odgovori od strane nadležnih, ali Odbor još uvijek nije upoznao javnost sa sadržinom istih³¹. Do zaključenja ovog izvještaja, MANS nije raspolagao pomenutom dokumentacijom iz koje bi se moglo utvrditi da li su navedeni zaključci realizovani, tako da isti još uvijek mogu smatrati nerealizovanim.

³¹ Odbor će se na nekoj od narednih sjednica upoznati sa mjerama koje je preduzeo Vrhovni državni tužilac u cilju realizacije zaključaka Odbora za antikorupciju.

8. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Rad Odbora za antikorupciju do sada nije u potpunosti ispunio očekivanja. Glavni razlog iz koga su konkretni rezultati Odbora vrlo ograničeni, predstavlja nedostatak političke volje većine njegovih članova da se uhvate u koštac sa problemima korupcije i organizovanog kriminala na adekvatan način.

Predstavnici vlasti veoma vješto koriste većinu koju u Odboru imaju kako bi blokirali neke kontrolne aktivnosti koje bi Odbor trebalo da preduzima, ili da svojim nepojavljivanjem na sjednicama ne daju kvorum da se rasprave održe.

Odbor mora preuzeti aktivniju ulogu u dijelu kontrole rada institucija koje se bave borbom protiv korupcije kao i u procesu evropskih integracija, kroz razmatranje suštinskih pitanja borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala od kojih zavisi integracioni proces Crne Gore.

Ovo radno tijelo još uvijek nije riješilo problem koji je imalo i u prethodnom periodu. Naime, Odbor nema poslovničku mogućnost da kao matični odbor razmatra predloge akata iz njegovog djelokruga, a koje Skupština treba da usvaja. Neophodno je što hitnije ispraviti ovaj propust i izmijeniti poslovnik o radu Skupštine.

Odbor mora blagovremenije i efikasnije postupati po predstavkama podnijetim od strane fizičkih i pravnih lica. Neophodno je u svim slučajevima postaviti precizne rokove za realizaciju zaključaka koje Odbor usvaja, a takođe je neophodno iskoristiti sve raspoložive mehanizme kako bi državni organi realizovali zaključke koji se na njih odnose. Dosadašnja praksa pokazuje da u većini slučajeva gdje nije postojao precizan vremenski rok za realizaciju zaključaka, oni uopšte nisu realizovani.

U cilju efikasnijeg rada najmlađeg stalnog radnog tijela u Skupštini Crne Gore, MANS je u prethodnom periodu pripremio set preporuka koje bi pomogle u ostvarenju ciljeva zbog kojih je ovo radno tijelo osnovano.

- 1. Potrebno je revidirati strukturu članova Odbora kako bi se osiguralo da odnos snaga poslanika na vlasti i onih iz opozicije bude makar srazmjeran njihovoj zastupljenosti u Skupštini i drugim radnim tijelima;*
- 2. Potrebno je izmijeniti odredbe Poslovnika na način da se Odboru za antikorupciju omogući, da kao matični odbor, ima pravo da razmatra predložene akte iz oblasti borbe protiv korupciju i organizovanog kriminala;*
- 3. Neophodno je da Odbor za antikorupciju obezbjedi uslove da se u predviđenom roku realizuju svi zaključci koje je Odbor donio, a za čiju realizaciju su zaduženi nadležni državni organi;*
- 4. Potrebno je da Odbor, a zatim i Skupština, iskoriste poslovničke mehanizme kako bi osigurali da čelnici institucija snose političku odgovornost ukoliko institucije na čijem su čelu ne ispune preporuke i zaključke Odbora;*
- 5. Neophodno je da Odbor precizno odredi vrijeme u kojem određeni zaključak mora biti realizovan kako bi se izbjegla situacija da pojedine institucije u dužem vremenskom periodu ne preduzimaju nikakve aktivnosti radi realizacije zaključaka koji se na njih odnose;*
- 6. Odbor mora pokrenuti kampanju kojom bi informisao građane da imaju pravo da se predstavkom obrate Odboru za antikorupciju Skupštine Crne Gore, ukoliko imaju bilo kakve informacije ili materijalne dokaze da je neko na bilo koji način učestvovao u nekim koruptivnim radnjama.*
- 7. Potrebno je efikasnije i blagovremenije postupanje Odbora po predstavkama pravnih i fizičkih lica.*